

**Harri Hietala – Martti Kairinen –
Keijo Kaivanto – Esa Schön**

TYÖSOPIMUSLAKI KÄYTÄNNÖSSÄ

Alma Insights
Helsinki 2026

Copyright © 2026 Alma Media Finland Oy ja tekijät

Yhteistyössä Juristiliiton Kustannus

ISBN 978-952-14-5372-4

ISBN 978-952-14-5373-1 (verkkokirja)

Kannen sarja-asu: Heikki Sallinen

Taitto: Aste Helsinki Oy

Otavan Kirjapaino Oy, Keuruu 2026

Anna palautetta kirjasta: kustannustoimitus@almainsights.fi

ALKUSANAT

Alkusanat 1. painokseen

Syksyllä 1971 julkaisivat Tapani Kahri ja Jyrki Vihma ”Vuoden 1970 työsopimuslaki” nimisen käytännön oppaan, joka sittemmin on uudistettu ja tarkistettu useaan kertaan. Viimeksi teos uudistettiin vuonna 1999 Tapani Kahrin ja Harri Hietalan kirjoittamana nimellä ”Työsopimuslaki”. Työsopimuslaki on nyt uudistettu kokonaisuudessaan 26.1.2001 annetulla lailla, joka tulee voimaan 1.6.2001. Hallituksen esitys työsopimuslaiksi ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 157/2000) perustui yli viisi vuotta kestäneeseen valmisteluun Työsopimuslaki-komiteassa (Kom.miet. 1/2000) ja sen jälkeiseen jatkovalmisteluun. Tämän teoksen kirjoittajista Martti Kairinen oli tuon komitean jäsenenä, ja muutkin kirjoittajat seurasivat kiinteästi lakiuudistusta. Nyt ilmestynvä kirja sisältää selostuksen työsopimuslain uudistetusta muodosta. Teoksen tavoitteena on antaa käytännön soveltajalle keskeiset perustiedot lakiuudistuksen sisällöstä ja ennen muuta sen aiheuttamista muutoksista aikaisemmin vallinneeseen oikeustilaan.

Teoksen tekstit ovat tehneet allekirjoittaneet varatuomari Tapani Kahri, professori Martti Kairinen, varatuomari Harri Hietala ja varatuomari Keijo Kaivanto. Tekijät ovat jakaneet kirjoittamisvastuun siten, että Kahri on kirjoittanut luvut 2, 3 ja 10 ja Kairinen taas johdannon lisäksi luvut 1 ja 11. Hietalan vastuulla on ollut kirjoittaa luvut 4, 6, 9, 13 ja 14. Luvut 5, 7, 8 ja 12 ovat taas kuuluneet Kaivannon kirjoitettavaksi. Lisäksi tekijät ovat tutustuneet toistensa teksteihin ja tehneet niihin korjausehdotuksia.

Huhtikuussa 2001

Tapani Kahri Martti Kairinen Harri Hietala Keijo Kaivanto

Alkusanat 9. painokseen

Tämä kirjan edellinen painos on tarkistettu sisällöllisesti, ja siinä on otettu huomioon työsopimuslain muutokset edellisen painoksen (2023) jälkeen, muussa lainsäädännössä tapahtuneet työsopimuslain tulkin-taan vaikuttavat muutokset, uusi oikeuskäytäntö sekä muutokset sovel-tamiskäytännöissä.

Edellisen painoksen jälkeen työsopimuslakia on muutettu seuraavasti:

- Laki työsopimus 3 luvun ja 7 luvun 2 §:n muuttamisesta 17.05.2024/248 (voimaan 18.5.2024). Lainvastaisen työnseisauksen jatkamista koskevat sanktiot.
- Laki työsopimuslain 2 ja 13 luvun muuttamisesta 19.12.2024/942 (voimaan 1.1.2025). Paikallista sopimista koskevat muutokset
- Laki työsopimuslain 4 luvun 4 §:n muuttamisesta 30.12.2024/1095 (voimaan 1.8.2026). Osittaista hoitovapaata koskevat muutokset.
- Laki työsopimuslain 2 ja 11 a luvun muuttamisesta 27.6.2025/449 (voimaan 1.1.2026). Sakon täytäntöönpanoon liittyvä lakimuutos.
- Laki työsopimuslain 7 luvun 13 §:n muuttamisesta 24.10.2025/950 (voimaan 1.1.2026). Tekninen muutos koskien lakia yhteistoi-minnasta evankelisluterilaisessa kirkossa.
- Laki työsopimuslain 7 luvun muuttamisesta 22.12.2025/1390 (voimaan 1.1.2026). Irtisanomisperusteen keventämistä koskevat muutokset.
- Laki työsopimuslain 4 luvun muuttamisesta 30.12.2025/1478 (voimaan 1.1.2026). Osittaisesta erityisraskausvapaaseen ja osa-aikatyön ehtoihin liittyvä muutos.
- Laki työsopimuslain 12 luvun 3 §:n muuttamisesta 16.1.2026/72 (voimaan 1.5.2026). Yleistukeen liittyvät lainsäädäntömuutokset.
- Laki työsopimuslain muuttamisesta 29.5.2026/412 (voimaan 1.6.2026). Määräaikaisten työsopimusten tekemiseen liittyvät lainsäädäntömuutokset.

Työsopimuslain kommentaarin tavoitteena on antaa käytännön tietoa lain soveltajille. Uutta oikeuskäytäntöä on saatu korkeimmasta oikeudesta, hovioikeuksista, käräjäoikeuksista ja työtuomioistuimesta.

Kirjoitusvastuut ovat lukujen osalta seuraavat:

Martti Kairinen ei ole osallistunut tässä painoksessa päivitystyöhön, mutta hän on lukenut ja kommentoinut muiden kirjoittajien osuuksia. Kirjoitusvastuut ovat jakautuneet tässä painoksessa seuraavasti: Harri Hietala, johdanto, 1 luvun 3–3 a §, 8–11 § §:t, 4 luku, 6 luku, 9 luku, 11 q luku ja 13–14 luvut, Keijo Kaivanto 1 luvun 4–7 §, 5 luku, 7–8 luvut ja 12 luku, Esa Schön 1 luvun 1–2 §, 2–3 luvut, luku 10 ja luku 11.

Tekijöistä Harri Hietala on saanut tätä kirjoitustyötä varten apurahan Suomen Tietokirjailijat ry:ltä.

Toivomme, että kirjan käyttäjät esittävät kirjoittajille ja kustantajalle kommentteja ja toiveita teoksen sisällöstä ja hyödyntämisestä käytännön tilanteissa.

Toukokuussa 2026

Harri Hietala Martti Kairinen Keijo Kaivanto Esa Schön

SISÄLLYS

Alkusanat	5
Johdanto	15
1 Yleiset säännökset	21
1 luku 1 § Soveltamisala	21
1 luku 2 § Poikkeukset soveltamisalasta	45
1 luku 3 § Työsopimuksen muoto ja kesto	52
1 luku 3 a § Määräaikaisen työsopimuksen tekeminen pitkäaikaistyöttömän kanssa	80
1 luku 4 § Koeaika	82
5 § Työsuhteen kestosta riippuvat työsuhde-etuudet	95
1 luku 6 § Vajaavaltaisen työsopimus	101
1 luku 7 § Oikeuksien ja velvollisuuksien siirtäminen	105
1 luku 8 § Työntekijän avustaja	115
1 luku 9 § Työnantajan sijainen	118
1 luku 10 § Liikkeen luovutus	120
1 luku 11 § Vaihtelevaa työaikaa koskeva ehto	138
2 Työnantajan velvollisuudet	147
2 luku 1 § Yleisvelvoite	147
2 luku 2 § Tasapuolinen kohtelu ja syrjäintäkielto	152
2 luku 3 § Työturvallisuus	177
2 luku 4 § Selvitys työnteon keskeisistä ehdoista	182
2 luku 5 § Työnantajan velvollisuus tarjota työtä osa-aikaiselle työntekijälle	194
2 luku 6 § Vapautuvista työpaikoista tiedottaminen ja velvollisuus antaa tietoa turvaavammasta työsuhdemuodosta ..	200

2 luku 7 § Työehtosopimusten yleissitovuus	207
2 luku 7 a § Yleissitovaan työehtosopimukseen perustuva paikallinen sopiminen	217
2 luku 7 b § Laiminlyöntimaksu	227
2 luku 7 c § Laiminlyöntimaksun täytäntöönpano	229
2 luku 7 d § Muutoksenhaku laiminlyöntimaksua koskevaan päätökseen	230
2 luku 8 § Yleissitovuuden vahvistaminen ja voimassaolo	232
2 luku 9 § Vuokrattujen työntekijöiden työsuhteissa sovellettavat vähimmäistyöehdot	234
2 luku 9 a § Vuokratun työntekijän oikeus käyttäjäyrityksen palveluihin ja järjestelyihin	239
2 luku 10 § Vähimmäispalkka työehtosopimuksen puuttuessa ..	241
2 luku 11 § Sairausajan palkka	243
2 luku 11 a § Osa-aikainen sairauspoissaolo	257
2 luku 12 § Työntekijän oikeus palkkaansa työnteon estyessä ..	261
2 luku 13 § Palkan maksuaika ja -kausi	270
2 luku 14 § Palkanmaksukausi työsuhteen päättyessä	273
2 luku 15 § Palkan poikkeuksellinen erääntyminen	279
2 luku 16 § Palkan maksaminen	281
2 luku 17 § Työnantajan irtisano-oikeus ja palkkaennakko	284
2 luku 18 § Työntekijän oikeus saada vapaata työstään kunnallisen luottamustoimen hoitamista varten	288
2 luku 19 § Pakollisen koulutuksen maksuttomuus ja työajaksi lukeminen	292
3 Työntekijän velvollisuudet	295
3 luku 1 § Yleiset velvollisuudet	295
3 luku 2 § Työturvallisuus	305
3 luku 3 § Kilpailuvaikuttaminen	307
3 luku 4 § Liikesalaisuudet	315
3 luku 5 § Kilpailukieltosopimus	321
3 luku 6 § Lainvastaiseksi todetun työnteon jatkaminen ..	338
4 Perhevapaat	341
4 luku 1 § Raskaus-, erityisraskaus- ja vanhempainvapaa	343
4 luku 2 § Raskaana olevan ja äskettäin synnyttäneen työntekijän suojelu	349

4 luku 2 a § Osittainen vanhempainvapaa	351
4 luku 2 b § Osittainen erityisraskausvapaa	354
4 luku 3 § Hoitovapaa	355
4 luku 3 a § Raskaus- ja vanhempainvapaasta sekä hoitovapaasta ilmoittaminen	357
4 luku 4 § Osittainen hoitovapaa	361
4 luku 5 § Osittaisen hoitovapaan keskeyttäminen	366
4 luku 6 § Tilapäinen hoitovapaa	367
4 luku 7 § Poissaolo pakottavista perhesyistä	370
4 luku 7 a § Poissaolo perheenjäsenen tai muun läheisen hoitamiseksi	373
4 luku 7 b § Omaishoitovapaa	376
4 luku 8 § Palkanmaksuvelvollisuus	380
4 luku 9 § Työhönpaluu	383
5 Lomauttaminen	387
5 luku 1 § Lomauttamisen määritelmä	387
5 luku 2 § Lomauttamisen perusteet	394
5 luku 3 § Ennakkoselvitys ja työntekijän kuuleminen	405
5 luku 4 § Lomautusilmoitus	408
5 luku 5 § Todistus lomauttamisesta	415
5 luku 6 § Työhönpaluu lomautuksen jälkeen	417
5 luku 7 § Lomautetun työntekijän työsuhteen päättymisen	420
6 Yleiset säännökset työsopimuksen päättämisestä	429
6 luku 1 § Määräaikaiset sopimukset	429
6 luku 1 a § Eroamisikä	436
6 luku 2 § Yleiset säännökset irtisanomisajoista	439
6 luku 3 § Yleiset irtisanomisajat	442
6 luku 4 § Irtisanomisajan noudattamatta jättäminen	445
6 luku 4 a § Irtisanomisajan palkka noudatettaessa vaihtelevaa työaikaa	449
6 luku 5 § Sopimussuhteen hiljainen pidennys	452
6 luku 6 § Työntekijän takaisin ottaminen	455
6 luku 7 § Työtodistus	463

7 Työsopimuksen irtisanomisperusteet	467
7 luku 2 § Työntekijän henkilöön liittyvät irtisanomisperusteet	468
7 luku 2 a § Kielletyt irtisanomisperusteet	505
7 luku 3 § Taloudelliset ja tuotannolliset irtisanomisperusteet	511
7 luku 4 § Työn tarjoamis- ja koulutusvelvollisuus	532
7 luku 5 § Irtisanomisoikeus liikkeen luovutuksen yhteydessä	547
7 luku 6 § Luovutuksensaajan vastuu	550
7 luku 7 § Irtisanominen saneerausmenettelyn yhteydessä	554
7 luku 8 § Työnantajan konkurssi ja kuolema	557
7 luku 9 § Raskaana tai perhevapaalla olevan työntekijän irtisanominen	562
7 luku 10 § Luottamusmiehen ja luottamusvaltuutetun irtisanomissuoja	567
7 luku 11 § Työsuhteen muuttaminen osa-aikaiseksi	576
7 luku 12 § Työntekijän oikeus työllistymisvapaaseen	580
7 luku 12 a § 55 vuotta täyttäneen erityinen oikeus työllistymisvapaaseen	585
7 luku 13 § Irtisanotun työntekijän työllistymistä edistävä valmennus tai koulutus	587
7 luku 14 § Työllistymistä edistävän valmennuksen tai koulutuksen laiminlyönti	592
8 Työsopimuksen purkaminen	595
8 luku 1 § Purkamisperuste	595
8 luku 2 § Purkamisoikeuden raukeaminen	625
8 luku 3 § Työsopimuksen purkautuneena pitäminen	631
9 Työsopimuksen päättämismenettely	639
9 luku 1 § Irtisanomisperusteeseen vetoaminen	639
9 luku 2 § Työntekijän ja työnantajan kuuleminen	643
9 luku 3 § Työnantajan selvitysvelvollisuus	646
9 luku 3 a § Työnantajan ilmoitus työvoimaviranomaiselle	648
9 luku 3 b § Työnantajan tiedottamisvelvollisuus eräistä työvoimapalveluista	650
9 luku 4 § Työsopimuksen päättämislmoituksen toimittaminen	652
9 luku 5 § Päättämisperusteiden ilmoittaminen työntekijälle	656

10 Työsopimuksen pätemättömyys ja kohtuuttomat ehdot	659
10 luku 1 § Oikeustoimilain mukainen pätemättömyys	659
10 luku 2 § Kohtuuttomat ehdot	666
10 luku 3 § Mitättömän ehdon vaikutukset	670
10 luku 4 § Vajaavaltaisuuteen perustuva pätemättömyys	675
11 Kansainvälisluonteiset työsopimukset ja sovellettava laki	677
11 luku 1 § Työsopimukseen sovellettava laki	680
11 luku 2 § Työntekijöiden vapaan liikkuvuuden nojalla työtä tekevät työntekijät	684
11 luku 3 § Lähetetyt työntekijät	686
11 luku 4 § Kolmansien maiden kansalaisten maahantulon ja oleskelun edellytyksistä yrityksen sisäisen siirron yhteydessä annetussa laissa tarkoitetut työntekijät	689
11 a Työnantajien yhteisvastuu palkattaessa laittomasti maassa oleskelevia työntekijöitä	691
11 a luku 1 § Soveltamisala	694
11 a luku 2 § Alihankkija ja toimeksiantaja	695
11 a luku 3 § Seuraamusmaksu	697
11 a luku 4 § Seuraamusmaksun määrään vaikuttavat tekijät	698
11 a luku 5 § Palauttamiskustannukset	698
11 a luku 6 § Seuraamusmaksun määrääminen ja palauttamiskustannusten korvaaminen	700
11 a luku 7 § Muutoksenhaku	701
11 a luku 8 § Työntekijän saatavien lähettäminen ja työsuhteen kesto	703
11 a luku 9 § Toimeksiantajan vastuu työntekijän saatavista	704
11 a luku 10 § Toimeksiantajan vastuu seuraamusmaksusta ja palauttamiskustannuksista	704
11 a luku 11 § Pääasiallisen toimeksiantajan vastuu	705
11 a luku 12 § Toimeksiantajien takautumisoikeus	705
11 a luku 13 § Vastuusta vapautuminen	707

12 Vahingonkorvausvelvollisuus	711
12 luku 1 § Yleinen vahingonkorvausvelvollisuus	712
12 luku 2 § Korvaus työsopimuksen perusteettomasta päättämisestä	723
12 luku 3 § Ansiopäivärahan ja yleistuen vaikutus vahingonkorvauksen ja korvauksen maksamiseen	736
13 Erinäisiä säännöksiä	743
13 luku 1 § Yhdistymisvapaus	743
13 luku 2 § Kokoontumisoikeus	748
13 luku 3 § Luottamusvaltuutettu	751
13 luku 4 § Luottamusvaltuutettu ja liikkeen luovutus	760
13 luku 5 § Asuntoetu	762
13 luku 6 § Säännösten pakottavuus	770
13 luku 7 § Poikkeaminen työehtosopimuksella	776
13 luku 8 § Yleissitovan työehtosopimuksen laista poikkeavat määräykset	782
13 luku 9 § Vanhentuminen ja kanneaika	784
13 luku 10 § Nähtävänäpito	789
13 luku 11 § Rangaistussäännökset	791
13 luku 12 § Valvonta	796
14 Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset	801
14 luku 1 § Voimaantulo	801
14 luku 2 § Kumottavat säännökset	802
14 luku 3 § Siirtymäsäännös	803
Liitteet	811
Yleissitovat työehtosopimukset maaliskuu 2026	843
Keskeisiä lähteitä	849
Oikeustapaushakemisto	855
Asiahakemisto	865